

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 24 juli 1914, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående förslag till bestämmelser rörande utdelning av de till riksgäldskontoret avlämnade tryckta riksdagshandlingar.

Fullmäktige i riksgäldskontoret hava till bankoutskottet avlåtit en den 2 april 1914 dagtecknad skrivelse, som med däri omförmälda bilaga är av följande lydelse:

»I en den 24 april 1913 till fullmäktige i riksgäldskontoret avlåten skrivelse har nämnda års bankoutskott — som ansett önskvärt, att allmänheten måtte beredas lättare tillgång till riksdagstrycket, än nu enligt gällande stadganden vore förhållandet — anhållit, att fullmäktige måtte taga denna fråga under övervägande och med yttrande däröver inkomma till nästa riksdags bankoutskott samt därvid även efter föregången granskning av 1854 års bestämmelser om utdelning av riksdagstrycket yttra sig om de ändringar i dessa, som av nu rådande förhållanden påkallades.

Med anledning därav hade fullmäktige låtit uppgöra och till bankoutskottet vid innevarande års första lagtima riksdag överlämnat ett förslag till »Bestämmelser angående utdelning av de till riksgäldskontoret avlämnade tryckta riksdagshandlingar», vilket förslag emellertid icke hann komma under riksdagens prövning.

I anledning därav få fullmäktige ånyo till bankoutskottet överlämna samma förslag.

Angående de principer, som blivit följda vid förslagets utarbetande, må anföras följande:

I 4 § av förslaget finnas införda de föreskrifter, vilka fullmäktige ansett lämpligen böra meddelas för att, i enlighet med bankoutskottets önskan, för allmänheten underlätta tillgången till riksdagstrycket.

Då riksdagen år 1912 bifallit Kungl. Maj:ts förslag angående förhöjt statsunderstöd till främjande av de s. k. folkbibliotekens verksamhet och därvid godkänt de allmänna grundsatser, som av Kungl. Maj:t föreslagits såsom villkor för statsbidragets utgående, torde giltiga skäl föreligga för att de *kommunala m. fl. bibliotek*, som fullgjort berörda villkor, även sättas i tillfälle att mot ringa avgift införliva

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 8 saml. 9 häft. (Nr 12.) 1

riksdagstrycket med sina bokförråd. Detsamma gäller jämväl beträffande de *riksförbund* (hela landet omfattande föreningar), vilka utöva en för det allmänna gagnande verksamhet, ävensom beträffande *handelskammare*, vilka, efter anmodan av vederbörande statsmyndighet, ofta avgiva yttranden i sådana ämnen, som beröra landets näringsliv och därigenom bidraga till lösningen av vissa frågor, som sedermera komma under riksdagens behandling. Vidare hava fullmäktige ansett lämpligt, att samma förmån tillerkännes *folkhögskolorna och med dem likställda undervisningsanstalter*, vilka hava till uppgift att meddela allmän medborgerlig bildning och för vilka det av sådan anledning är av intresse att erhålla kännedom om riksdagens förhandlingar och arbeten i övrigt.

Den avgift, mot vilken riksdagstrycket bör tillhandahållas de i förslagets 4 § omnämnda bibliotek och övriga institutioner, torde böra bestämmas lika med det nu gällande prenumerationspriset eller sålunda till tolv kronor för årgång, dock med rätt för fullmäktige att i särskilda fall utlämna ifrågavarande tryck kostnadsfritt.

I övrigt hava fullmäktige, i den mån sådant kunnat ske, vid förslagets utarbetande följt de principer, som erhållit uttryck i 1854 års bestämmelser. Förslaget grundar sig dock i vissa delar på de beslut, fullmäktige tid efter annan fattat beträffande utdelning av riksdagstrycket och därmed sammanhängande frågor, och vilka beslut varit erforderliga till fullständigande av sagda bestämmelser, som numera måste anses vara föråldrade. Slutligen meddelas även i förslaget åtskilliga föreskrifter på grundvalen av den praxis, som i förevarande avseenden utbildat sig utan att föranleda till särskilt beslut av fullmäktige.»

»Bestämmelser angående utdelning av de till riksgäldskontoret avlämnade tryckta riksdagshandlingar.

I. Den årliga utdelningen.

§ 1.

Rätt att från riksgäldskontoret årligen kostnadsfritt utbekomma bundna exemplar av riksdagens protokoll med bihang tillkommer:

- 1:o) Hans Maj:t Konungen ävensom de medlemmar av konungahuset, vilka antingen förut erhållit riksdagstrycket eller ock framställa begäran därom.
- 2:o) Statsrådets ledamöter.
- 3:o) Riksdagens ledamöter ävensom avgångna riksdagsmän för av dem bevistade riksdagar.
- 4:o) Riksbanken, justitiekanslern och justitieombudsmannen.
- 5:o) Kamrarnas sekreterare, notarier och förste kanslister, de sistnämnda dock endast beträffande protokollen.
- 6:o) Statens ämbetsverk och ämbetsmyndigheter i huvudstaden.
- 7:o) Lagberedningen,
Chefen för generalstabens,
Chefen för flottans stab,
Fortifikationen,
Krigsvetenskapsakademien,
Akademien för de fria konsterna,

- Lantbruksakademien,
Landsarkiven,
Arméns pensionskassa,
Flottans pensionskassa,
Folkskolläraernes pensionsinrättning.
Tekniska högskolan.
Veterinärinstitutet,
Civilkommissionen,
Utgivaren av Svensk författningssamling,
Rektorsämbetena vid rikets universitet,
Juridiska fakulteterna vid rikets universitet,
Statsvetenskapliga seminariet i Lund.
- 8:o) Arméfördelningscheferna och militärbefälhavaren på Gottland.
9:o) Rikets hovrätter.
10:o) Kungl. Maj:ts befallningshavande i länen.
11:o) Domkapitlen.
12:o) Följande bibliotek:
Kungl. biblioteket,
Universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund,
Stockholms högskolas bibliotek,
Biblioteket vid Stockholms högskolas stats- och rättsvetenskapliga avdelning,
Handelshögskolans i Stockholm bibliotek,
De högre allmänna läroverkens bibliotek,
Uppsala och Lunds studentkårers bibliotek,
Gyllenhjelmiska biblioteket i Uppsala.

§ 2.

Till riksdagens bibliotek överlämnas årligen av riksdagstrycket dels två exemplar för bibliotekets egen räkning dels ock det antal exemplar, som böra finnas inom utskottsrummen och riksdagens övriga lokaler i riksdagshuset.

§ 3.

Till förfogande av kungl. utrikesdepartementet, kungl. biblioteket och riksdagens bibliotek ställas de exemplar av varje års riksdagstryck, som enligt beslut av fullmäktige i riksgäldskontoret skola tillhandahållas utländska parlament eller representantförsamlingar i utbyte mot deras tryckta förhandlingar eller ock tillställas bibliotek eller andra institutioner inom främmande länder.

§ 4.

Rätt att till nedsatt pris av tolv (12) kronor för årgång utbekomma riksdagstrycket äga fullmäktige medgiva:
kommunala och andra bibliotek, för vilka understöd av statsmedel utgår enligt kungl. kungörelsen den 23 september 1912,
folkhögskolor och andra undervisningsanstalter, i vilkas läroplan ingår att meddela allmän medborgerlig bildning,

handelskammare,
hela riket omfattande föreningar med allmännyttigt syfte, samt
andra institutioner, vilka efter fullmäktiges prövning äro i behov av riksdags-
trycket;

ägande fullmäktige rätt att, då särskilda skäl föreligga, utlämna samma tryck
kostnadsfritt.

II. Utlämning av äldre riksdagstryck m. m.

§ 5.

Äldre årgångar av riksdagstrycket må utan avgift utlämnas till ämbetsverk och myndigheter, vilka hittills ej erhållit samma tryck, men för sitt arbete äro i behov av detsamma, ävensom till nyinrättade ämbetsverk.

§ 6.

Fullmäktige äga vidare medgiva, att äldre riksdagstryck må tillhandahållas bibliotek eller andra institutioner, från vilka framställning därom göres; och ankommer på fullmäktiges prövning, huruvida samma tryck skall utlämnas kostnadsfritt eller mot nedsatt avgift.

§ 7.

Enskilda personer kunna utbekomma bundna exemplar av riksdagstrycket till av riksdagen bestämt pris utav fyra öre per ark av protokollen samt två öre per ark av bihanget, dock med rätt för fullmäktige att i särskilda fall bevilja nedsättning i berörda pris.

§ 8.

Utlämning av fullständig årgång av riksdagstrycket enligt bestämmelserna i §§ 5—7 här ovan får endast ske, såvida behållningen därav överstiger sex exemplar.

§ 9.

Av Kungl. Maj:t tillsatta kommittéer och liknande beredningar äga att, därest riksdagstrycket ej på annat sätt är för dem tillgängligt, utbekomma de delar av samma tryck, som för deras arbete erfordras, dock med skyldighet att efter uppdragets fullgörande återställa det emottagna trycket.

§ 10.

För att vara tillgängliga till ersättande av möjligen förkomna delar i eljest fullständiga årgångar av riksdagstrycket skola för varje riksdag ett antal exemplar av såväl riksdagens protokoll som bihanget därtill (med undantag av andra samlingen) särskilt bindas och förvaras i riksgäldskontoret. Tillika skall av det vid varje års slut överblivna riksdagstrycket i mån av tillgång undantagas och i riksgäldskontoret förvaras en samling lösa häften till ett antal av minst 25 och högst 50 exemplar för varje häfte. Av dessa s. k. defekter och lösa häften äga ämbetsmän, myndigheter och kommittéer utbekomma de delar, som för deras tjänst eller arbete äro erforderliga.

Riksgäldskontoret har dock ej skyldighet att förvara ovannämnda lösa häften för längre tid tillbaka än tjugufem år.

§ 11.

Försäljning till allmänheten av de i nästföregående § omförmälda defekter och lösa häften må äga rum till ett pris av fyra öre per ark av protokollen och två öre per ark av bihanget och ombesörjes av den bokhandel, som därtill av fullmäktige utses.»

I § 1 av det föreliggande förslaget äro uppräknade de personer, institutioner och ämbetsmyndigheter, vilka äga att årligen kostnadsfritt från riksgäldskontoret utbekomma riksdagstrycket. *Utskottet.*

Vid granskning av dessa bestämmelser har utskottet icke kunnat undgå att finna, hurusom å ena sidan den sålunda föreslagna utdelningen är väl omfattande utan att å andra sidan bestämmelserna härom äro systematiska eller fullständiga. Orsaken härtill torde emellertid uppenbarligen vara att söka i det förhållande, att åtskilliga myndigheter och institutioner, vilka ansett sig vara i behov av ifrågavarande tryck, efter därom hos fullmäktige framställd begäran erhållit sådant tryck, och att detsamma sedermera allt framgent tillställts dem, i många fall måhända utan att något verkligt behov förelegat.

Utskottet har emellertid ansett det med skäl kunna ifrågasättas, huruvida icke vad angår åtskilliga av dessa institutioner rätten att utbekomma riksdagstrycket borde medgivas först efter därom hos fullmäktige årligen framställd begäran. Härigenom skulle otvivelaktigt en i många fall onödig utdelning av riksdagstrycket undvikas.

I anslutning till vad utskottet sålunda uttalat har utskottet funnit sig böra föreslå sådan uppdelning av paragrafen, att dels under § 1 uppräknas de personer och institutioner, vilka utan särskild begäran äga att utbekomma exemplar av riksdagstrycket, dels ock under § 2 meddelas bestämmelser om utdelning av riksdagstrycket efter därom årligen framställd begäran. I sammanhang härmed har erforderlig omnumrering av paragraferna i förslaget vidtagits.

Då det visat sig, att åtskilliga av riksdagens ledamöter icke begagnat sig av rätten att utbekomma riksdagstrycket, synes det vara lämpligt, att vederbörande riksdagsman hos riksgäldskontoret rekvirerar trycket, hvilket därefter kostnadsfritt tillställles honom.

§ 4 i fullmäktiges förslag innehåller bestämmelser, enligt vilka fullmäktige äga att till nedsatt pris medgiva utlämnande av riksdagstryck. Utskottet har ansett sig böra föreslå det förtydligande tillägg, att i denna paragraf liksom i § 1 avses riksdagstryck i bundna exemplar.

Enligt ifrågavarande paragraf äga fullmäktige vidare medgiva, att vissa institutioner må utbekomma riksdagstrycket till nedsatt pris av 12 kronor för årgång, ävensom att, då särskilda skäl föreligga, utlämna samma tryck kostnadsfritt. Då det angivna priset torde få anses vara synnerligen lågt, (omkring $\frac{1}{5}$ av den verkliga kostnaden), har utskottet funnit den föreslagna bestämmelsen böra utgå ur paragrafen.

Rätt att till nedsatt pris erhålla riksdagstrycket har ansetts böra medgivas även andra institutioner, såsom kommunalt understödda bibliotek, vilka äro tillgängliga för allmänheten och efter fullmäktiges prövning äro i behov av nämnda tryck.

Mot fullmäktiges förslag i övrigt har utskottet icke haft något att erinra.

Åberopande vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må i avseende å utdelning av de till riksgäldskontoret avlämnade tryckta riksdagshandlingar fastställa bestämmelser av den lydelse, härvid fogade bilaga utvisar.

Stockholm den 23 juli 1914.

På bankoutskottets vägnar:

I VON STAPELMOHR.

Vid detta ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
av första kammaren: herrar *von Stapelmohr*, *Hedenstierna*, *Trapp*, *Hallin*,
Roos, *Gelotte* och *Montgomery*; samt
av andra kammaren: herrar *Wijk*, *Vahlquist*, *Söderberg* i Stockholm, *Juhlin*,
Kristensson, *Söderberg* i Hobborn, *Forssell* och *Olsson* i Tyllered.

Bilaga.

»Bestämmelser angående utdelning av de till riksgäldskontoret avlämnade tryckta riksdagshandlingar.

I. Den årliga utdelningen.

§ 1.

Från riksgäldskontoret överlämnas årligen bundna exemplar av riksdagens protokoll med bihang till

1:o Hans Maj:t Konungen ävensom de medlemmar av konungahuset, vilka antingen förut erhållit riksdagstrycket eller ock framställa begäran därom.

2:o Statsrådets ledamöter.

3:o Riksdagens ledamöter ävensom avgångna riksdagsmän för av dem bevistade riksdagar.

4:o Riksbanken, justitiekanslern och justitieombudsmannen.

5:o Kamrarnas sekreterare, notarier och förste kanslister, de sistnämnda dock endast beträffande protokollen.

6:o Statens ämbetsverk och ämbetsmyndigheter i huvudstaden samt lagberedningen.

7:o Göta hovrätt, hovrätten över Skåne och Blekinge, Kungl. Maj:ts befallningshavande i länen samt rektorsämbetena vid rikets universitet.

8:o Kungl. biblioteket, universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund samt Stockholms och Göteborgs högskolors bibliotek ävensom landsarkiven.

§ 2.

Utöver den utdelning, varom i § 1 förmäles, äga fullmäktige att kostnadsfritt utlämna bundna exemplar av riksdagstrycket till ämbetsmyndigheter i landsorten och högre militära myndigheter, vilka anses vara i behov därav för sitt arbete, ävensom till bibliotek vid universitet, högskolor och högre allmänna läroverk samt vid akademier och lärda samfund.

Frågor om utlämning i dessa fall av riksdagstrycket skola årligen av fullmäktige prövas; och bör ansökan om erhållande av ett kommande års riksdagstryck till fullmäktige ingivas före utgången av det näst föregående året.

§ 3.

Till riksdagens bibliotek överlämnas årligen av riksdagstrycket dels två exemplar för bibliotekets egen räkning, dels ock det antal exemplar, som bör finnas inom utskottsrummen och riksdagens övriga lokaler i riksdagshuset.

§ 4.

Till förfogande av utrikesdepartementet, kungl. biblioteket och riksdagens bibliotek ställas de exemplar av varje års riksdagstryck, som enligt beslut av fullmäktige i riksgäldskontoret skola tillhandahållas utländska parlament eller representantförsamlingar i utbyte mot deras tryckta förhandlingar eller ock tillställas bibliotek eller andra institutioner inom främmande länder.

§ 5.

Rätt att till nedsatt pris av tolv kronor för årgång utbekomma riksdagstrycket i bundna exemplar äga fullmäktige medgiva:
 kommunala och andra bibliotek, för vilka understöd av statsmedel utgår enligt kungörelsen den 23 september 1912,
 folkhögskolor och andra undervisningsanstalter, i vilkas läroplan ingår att meddela allmän medborgerlig bildning,
 handelskammare,
 hela riket omfattande föreningar med allmännyttigt syfte, samt
 andra institutioner och offentliga bibliotek, vilka efter fullmäktiges prövning äro i behov av riksdagstrycket.

II. Utlämning av äldre riksdagstryck m. m.

§ 6.

Äldre årgångar av riksdagstrycket må utan avgift utlämnas till ämbetsverk och myndigheter, vilka hittills ej erhållit samma tryck, men för sitt arbete äro i behov av detsamma, ävensom till nyinrättade ämbetsverk.

§ 7.

Fullmäktige äga vidare medgiva, att äldre riksdagstryck må tillhandahållas bibliotek eller andra institutioner, från vilka framställning därom göres; och ankommer på fullmäktiges prövning, huruvida samma tryck skall utlämnas kostnadsfritt eller mot nedsatt avgift.

§ 8.

Enskilda personer kunna utbekomma bundna exemplar av riksdagstrycket till av riksdagen bestämt pris utav fyra öre per ark av protokollen samt två öre per ark av bihanget, dock med rätt för fullmäktige att i särskilda fall bevilja nedsättning i berörda pris.

§ 9.

Utlämning av fullständig årgång av riksdagstrycket enligt bestämmelserna i §§ 6—8 här ovan får endast ske, såvida behållningen därav överstiger sex exemplar.

§ 10.

Av Kungl. Maj:t tillsatta kommittéer och liknande beredningar äga att, därest riksdagstrycket ej på annat sätt är för dem tillgängligt, utbekomma de delar av samma tryck, som för deras arbete erfordras, dock med skyldighet att efter uppdragets fullgörande återställa det emottagna trycket.

§ 11.

För att vara tillgängliga till ersättande av möjligen förkomna delar i eljest fullständiga årgångar av riksdagstrycket skola för varje riksdag ett antal exemplar av såväl riksdagens protokoll som bihanget därtill (med undantag av andra samlingen) särskilt bindas och förvaras i riksgäldskontoret. Tillika skall av det vid varje års slut överblivna riksdagstrycket i mån av tillgång undantagas och i riksgäldskontoret förvaras en samling lösa häften till ett antal av minst 25 och högst 50 exemplar för varje häfte. Av dessa s. k. defekter och lösa häften äga ämbetsmän, myndigheter och kommittéer utbekomma de delar, som för deras tjänst eller arbete äro erforderliga.

Riksgäldskontoret har dock ej skyldighet att förvara ovannämnda lösa häften för längre tid tillbaka än tjugufem år.

§ 12.

Försäljning till allmänheten av de i nästföregående paragraf omförmälda defekter och lösa häften må äga rum till ett pris av fyra öre per ark av protokollen och två öre per ark av bihanget och ombesörjes av den bokhandel, som därtill av fullmäktige utses.»
